

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura NIK w Olsztynie

LOL.410.001.01.2020

Artur Chojecki
Wojewoda Warmińsko-Mazurski
Warmińsko-Mazurski
Urząd Wojewódzki w Olsztynie
Al. Marszałka J. Piłsudskiego 7/9
10-959 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.065.2020
Komisji Rozstrzygającej z dnia 02 czerwca 2020 r.

P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 85/28 – województwo warmińsko-mazurskie

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie (dalej: Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Artur Chojecki, Wojewoda Warmińsko-Mazurski, od 8 grudnia 2015 r. (dalej: Wojewoda)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura NIK w Olsztynie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Izabela Kowalska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/3/2020 z 9 stycznia 2020 r.2. Janusz Dobek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/4/2020 z 9 stycznia 2020 r.3. Agnieszka Kielbik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/7/2020 z 13 stycznia 2020 r.4. Lidia Wójcik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/15/2020 z 3 marca 2020 r. <p>(dowód: akta kontroli str.1-8)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2019, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności, działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/28 – województwo warmińsko-mazurskie oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa ² .
Zakres kontroli	<p>Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,– sporządzenie rocznych łącznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,– nadzór i kontrola sprawowane przez Wojewodę w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych³, w tym nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek oraz nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/28. <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności podejmowanych przez dysponenta działań windykacyjnych.</p>

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

² Urząd (jako dysponent III stopnia) oraz Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Olsztynie.

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.), dalej: ufp.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były w szczególności następujące działania kontrolne:

- dokonanie analizy wykonania planu dochodów i stanu należności pozostałych do zapłaty,
- szczegółowa kontrola windykacji zaległości,
- dokonanie analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych, a także kontrola prawidłowości dokonanych blokad,
- kontrola przestrzegania ustalonych dla części 85/28 limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia,
- kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- kontrola wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym,
- analiza stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań oraz stosowanych procedur kontroli zarządczej dotyczących ich sporządzania,
- analiza stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 85/28.

Do oceny wykonania budżetu państwa w części 85/28 – województwo warmińsko-mazurskie wykorzystano również wyniki kontroli wykorzystania w 2019 r. dotacji przez Miasto Iława i Gminę Piecki oraz dotacji z budżetu środków europejskich przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie.

Opis działań kontrolnych przedstawiono w części IV. „Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności”.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 85/28 – województwo warmińsko-mazurskie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku kontroli 17,9% zrealizowanych w 2019 r. wydatków w części 85/28 stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego, a poza jednym przypadkiem również niegospodarnego⁵ wydatkowania środków publicznych.

W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności, zaplanowane w układzie zadaniowym. Dysponent części 85/28 rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w tej części.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Wydatek w kwocie 1,1 tys. zł stanowił 0,00021% badanej próby wydatków i nie miał wpływu na kontrolowaną działalność.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje łączne sprawozdania za 2019 r. sporządzone przez dysponenta części 85/28 oraz sprawozdania jednostkowe dysponenta III stopnia. Sprawozdania łączne dysponenta części sporządzono na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych, a sprawozdania jednostkowe dysponenta III stopnia, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. System kontroli zarządczej w sposób racjonalny zapewniał kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- niedokonania blokady planowanych wydatków w kwocie 383,8 tys. zł, pomimo spełnienia przesłanek określonych w art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp,
- niewystąpienia do jednej z gmin województwa warmińsko-mazurskiego o zwrot nadpłaty w podatku od nieruchomości w wysokości 38,4 tys. zł, w celu niezwłocznego przekazania jej na dochody budżetu państwa,
- nieustalenia zgodności ze stanem faktycznym danych wynikających z dowodu księgowego,
- niewymagania, w przypadku 12 umów o udzielenie dotacji dla gmin, udokumentowania kontrasygnaty skarbnika pomimo, że umowy te zawierały zobowiązanie przeznaczenia na dotowany cel określonych środków własnych skutkiem czego w Urzędzie nie wiedzano, czy umowy te były skuteczne.

Nieprawidłowości te nie miały jednak wpływu na ocenę ogólną wykonania budżetu państwa w części 85/28.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

1.1. Zrealizowane w części 85/28 – województwo warmińsko-mazurskie dochody w kwocie 93 292,9 tys. zł były o 15,9% wyższe: od kwoty planowanej w ustawie budżetowej na rok 2019⁷ oraz o 2,8% od wykonanych w 2018 r. Główne źródła dochodów stanowiły wpływy z tytułu: gospodarki gruntami i nieruchomościami (28 381,7 tys. zł, tj. 30,4% ogółu dochodów), egzekucji w zakresie świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (20 017,6 tys. zł – 21,5%), a także wpływy z opłat pobieranych przez powiatowe inspektoraty weterynarii (17 073,9 tys. zł, tj. 18,3%).

Przekroczenie w 2019 r. planowanej kwoty dochodów o 12 823 tys. zł wynikało głównie z uzyskania wpływów z egzekucji komorniczej prowadzonej wobec dłużników alimentacyjnych, a także z nieujętych w planie zwrotów dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości.

W 2019 r., w porównaniu do 2018 r., największy wzrost dochodów wystąpił z tytułu wpływów uzyskanych z egzekucji komorniczych prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych (o 1 811,4 tys. zł) oraz z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Ustawa budżetowa na rok 2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. (Dz.U. poz. 198).

oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa (o 1 637 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 9-24,30-31)

1.1.1. Dochody Urzędu (dysponenta III stopnia) wynoszące 1 120 tys. zł w 2019 r. stanowiły 127,3% planowanych oraz 86,2% dochodów roku poprzedniego. Wyższe wykonanie dochodów w stosunku do planu wynikało głównie z uzyskania większych wpływów z tytułu kar nałożonych na wykonawców, wyłonionych w postępowaniach przetargowych, w związku z niewywiązywaniem się przez nich z warunków umów (o 104 tys. zł) oraz wpływów z rozliczeń i korekt faktur m.in. za energię elektryczną, ciepłą oraz dostawy wody (o 64 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str.17)

1.2. Na koniec 2019 r. w części 85/28 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 729 153 tys. zł, w tym 710 370,9 tys. zł stanowiły zaległości netto (97,4% ogółu należności). W porównaniu do 2018 r. należności pozostałe do zapłaty były wyższe o 47 884 tys. zł (o 7%), a zaległości o 46 742,5 tys. zł (o 7%). Wzrost zaległości wystąpił głównie w świadczeniach rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego, składkach na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Wynikał on przede wszystkim z nieskutecznej egzekucji prowadzonej wobec dłużników alimentacyjnych.

Największy spadek zaległości (o 1 698,1 tys. zł) dotyczył natomiast grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych nakładanych przez Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Olsztynie. Wynikało to z przejęcia, od 18 lipca 2019 r., przez Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych przyszłych należności wynikających z decyzji z 2019 r. i lat poprzednich.

(dowód: akta kontroli str.25-29)

1.2.1. Należności pozostałe do zapłaty dysponenta III stopnia na koniec 2019 r. wyniosły 211 tys. zł, w tym 195 tys. zł stanowiły zaległości. W porównaniu do stanu na koniec 2018 r. były one wyższe odpowiednio: o 5,5% i o 25%. Wzrost zaległości wynikał z nieopłacenia przez jednego z wykonawców robót budowlanych faktur za pobór energii elektrycznej i wody w związku z wykonywaniem usług na rzecz Urzędu oraz odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań za wynajem nieruchomości Urzędu.

Analiza dokumentacji 10 dłużników zalegających z płatnościami na kwotę 194,1 tys. zł⁸ wykazała, że w Urzędzie:

- systematycznie monitorowano terminowość zapłaty należności Skarbu Państwa, m.in. poprzez analizę wpływów na rachunek bankowy i sald odpowiednich kont rozrachunkowych, a także przez bieżące prowadzenie rejestru spraw skierowanych na drogę egzekucyjną,
- niezwłocznie podejmowano działania wobec dłużników zmierzające do dobrowolnego wykonania przez nich obowiązku zapłaty należności,
- w zależności od charakteru należności⁹ niezwłocznie podejmowano działania zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych lub skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

W 2019 r. w Urzędzie nie wystąpiły przypadki umorzenia, odroczenia lub rozłożenia na raty należności z tytułu dochodów budżetowych oraz wykazywania należności nieściągalnych.

(dowód: akta kontroli str. 29, 32-57)

⁸ 100% zaległości z tytułu dochodów budżetowych według stanu na 31 grudnia 2019 r.

⁹ Cywilnoprawne lub publicznoprawne.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie dochodzenia zaległości. W Urzędzie na bieżąco prowadzono kontrolę terminowości zapłaty należności. W przypadku braku wpłaty niezwłocznie wzywano dłużników do uregulowania zaległości, a następnie podejmowano czynności zmierzające do wszczęcia postępowań egzekucyjnych.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

2.1.1. W 2019 r. wydatki budżetu państwa w części 85/28 zrealizowano w kwocie 2 974 988,5 tys. zł, co stanowiło 98,7% kwoty ujętej w planie po zmianach oraz 110,0% wykonanych w roku poprzednim (2 704 151,3 tys. zł)¹⁰. Największe wydatki zrealizowano w:

- Dziale 855 Rodzina w kwocie 1 830 058,6 tys. zł, co stanowiło 61,5% ogółu wydatków w części. Zostały one wykonane w kwocie wyższej o 279 081,8 tys. zł (o 18%) niż w roku poprzednim oraz niższej o 23 642,3 tys. zł (o 1,3%) w stosunku do planu po zmianach. Najwięcej środków wydatkowano na świadczenia:
 - wychowawcze, tj. kwotę 1 153 480,3 tys. zł, głównie na realizację Programu „Rodzina 500+”, wynikającego z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci¹¹,
 - rodzinne i z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, które wyniosły łącznie 590 936,7 tys. zł.
- Dziale 852 Pomoc społeczna – 303 313,4 tys. zł (10,2% wydatków) i zostały one wykonane w kwocie wyższej o 1 011,4 tys. zł (o 0,3%) niż w roku poprzednim oraz niższej o 5 382,2 tys. zł (o 1,7%) w stosunku do planu po zmianach. Najwięcej środków wydatkowano na finansowanie funkcjonowania i rozwoju sieci ośrodków wsparcia (79 716,8 tys. zł), wypłatę zasiłków stałych (55 352,6 tys. zł) oraz zasiłków i pomocy w naturze oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (48 808 tys. zł).
- Dziale 851 Ochrona zdrowia – 200 688,1 tys. zł (6,7%) i były zrealizowane w wysokości niższej od zaplanowanej o 513,8 tys. zł (o 0,3%) oraz wyższej od wydatków z 2018 r. o kwotę 8 937,3 tys. zł (o 4,7%). Środki te wydatkowano głównie na:
 - ratownictwo medyczne (111 257,1 tys. zł), tj. m.in. na finansowanie zadań 81 zespołów ratownictwa medycznego oraz funkcjonowanie dyspozytorni medycznej,
 - inspekcję sanitarną (56 041,1 tys. zł), głównie na wynagrodzenia osobowe pracowników oraz na zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych,
 - składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego (30 935,3 tys. zł), głównie na opłacenie składek za bezrobotnych bez prawa do zasiłku oraz dzieci i uczniów¹².

¹⁰ Łącznie z niewygasającymi z roku 2018, poniesionymi w lutym i marcu 2019 r.

¹¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 924.

¹² Na podstawie art. 86 ust. 3 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1373 tj.).

W 2019 r., w porównaniu do roku poprzedniego, wydatki budżetu państwa w części 85/28 wzrosły ogółem o 271 466,1 tys. zł (o 9,1%). Wzrost ten (o 261 768,3 tys. zł) wynikał głównie ze zmiany zasad przyznawania świadczeń wychowawczych, tj. poszerzenia w 2019 r. liczby dzieci uprawnionych do otrzymania świadczenia. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw¹³, począwszy od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługiwało na każde dziecko do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia bez względu na dochody rodziny ubiegającej się o przedmiotowe świadczenie.

Największy spadek wydatków (o 76 276,9 tys. zł) wystąpił w rozdziałach 60014 Drogi publiczne powiatowe, 60016 Drogi publiczne gminne i wynikał z zakończenia realizacji zadań w ramach programu wieloletniego pn. „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019”.

W 2019 r. nie zrealizowano planowanych wydatków w kwocie 39 342,3 tys. zł, w tym:

- 23 642,3 tys. zł w dziale 855 Rodzina, głównie w rozdziałach:
 - 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – 12 520,7 tys. zł. Przyczyną tego były trudności w prognozowaniu przez gminy zapotrzebowania na środki, które po weryfikacji wniosków, złożonych przez świadczeniobiorców, okazało się niższe niż zakładano. Wynikało to m.in. z utraty przez nich uprawnień do świadczeń wskutek przekroczenia kryterium dochodowego uprawniającego do ich otrzymania.
 - 85501 Świadczenie wychowawcze – 6 174 tys. zł. Wynikało to m.in. z braku rozstrzygnięć w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji zabezpieczenia społecznego, nieuzupełnienia przez beneficjentów złożonych wniosków, wydania decyzji uchylających w związku ze zmianą sytuacji życiowej.
- 5 382,2 tys. zł w dziale 852 Pomoc społeczna, w tym najwięcej w rozdziałach:
 - 85202 Domy pomocy społecznej – 1 610,7 tys. zł. Przyczyną niewykorzystania było zgłoszenie przez jst większego zapotrzebowania niż wynikało to z faktycznych potrzeb m.in. z powodu śmierci mieszkańców domów pomocy społecznej.
 - 85295 Pozostała działalność – 1 035,9 tys. zł. Wynikało to m.in. z niższej niż zakładano frekwencji uczestników w Dziennych Domach i Klubach Senior+, z niższych kwot wykonania robót budowlanych.
 - 85203 Ośrodki wsparcia – 956,3 tys. zł. Spowodowane było m.in. zwrotami z ZUS w związku z pobraniem wyższych składek od wynagrodzenia pracowników, niewykorzystaniem miejsc w środowiskowych domach społecznych.

(dowód: akta kontroli str.58-107)

2.1.2. Zaplanowane w ustawie budżetowej na 2019 r. wydatki dysponenta części 85/28 w kwocie 2 297 701 tys. zł zostały zwiększone w trakcie roku o 720 362,8 tys. zł, w tym 399 980,6 tys. zł pochodziło z rezerw celowych, 437 tys. zł z rezerwy ogólnej, 319 945,2 tys. zł – z decyzji Ministra Finansów m.in. na zadania wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Środki

¹³ Dz.U. z 2019r. poz. 924.

z rezerw przeznaczono głównie na dotacje (265 008,8 tys. zł), wydatki inwestycyjne (48 255,7 tys. zł) oraz na wydatki bieżące (663,6 tys. zł).

Przeprowadzona analiza dokumentacji dotyczącej wszystkich zwiększeń z rezerwy ogólnej i pięciu pozycji rezerw celowych¹⁴ na łączną kwotę 45 374,2 tys. zł (11,3% ogólnej kwoty zwiększeń) wykazała m.in., że:

- zmiany te wynikały z faktycznych potrzeb jednostek wchodzących w skład budżetu, były celowe oraz wprowadzono je do planu po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu wydatków,
- środki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, m.in. na wykonanie robót budowlanych związanych z realizacją zadania pn. „Budowa nowej KM PSP w Elblągu, realizację projektu pn. „Legalny pobyt, lepsze jutro”, realizowanego w ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz na dokończenie przebudowy kanalizacji sanitarnej na Drogowym Przejściu Granicznym w Bezledach.

(dowód: akta kontroli str. 108-370)

W 2019 r. Wojewoda zwiększył wydatki Urzędu (dysponenta III stopnia) środkami z rezerw celowych o kwotę 16 039,8 tys. zł. Szczegółowe badanie dokumentacji dotyczącej zwiększeń z rezerw w kwocie 9 996,7 tys. zł (62,3% ogólnej kwoty zwiększeń) wykazało m.in. że:

- zmiany w planie finansowym były celowe i wynikały z faktycznych potrzeb,
- środki wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem, tj. m.in. na: pokrycie kosztów pośrednich (materiały biurowe i delegacje) projektu pn. „Budowa i wyposażenie budynku Straży Granicznej w Elblągu z usprawnieniem odpraw granicznych”, realizowanego w ramach Programu Krajowego Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego - Instrument na rzecz Wsparcia Finansowego w zakresie Granic Zewnętrznych i Wiz na lata 2014-2020, regulowanie zobowiązań związanych z odszkodowaniami z tytułu roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, realizację projektu pn. „Legalny pobyt, lepsze jutro”, realizowanego w ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji,
- niższe wykorzystanie środków z rezerw celowych (o 300,9 tys. zł) wynikało m.in. z powodu niepełnego wykorzystania środków na delegacje służbowe, mniejszej niż zaplanowano liczby tłumaczonych artykułów i informacji, braku pełnej obsady stanowisk realizujących projekt „Legalny pobyt, lepsze jutro”.

(dowód: akta kontroli str. 371-377)

2.1.3. Wojewoda, na podstawie art. 177 ufp, podjął decyzje o blokowaniu wydatków na łączną kwotę 20 266,3 tys. zł, w tym:

- 6 219,7 tys. zł – nie wykorzystano z uwagi na mniejszą niż planowano liczbę ognisk ASF¹⁵ w gospodarstwach, co spowodowało zmniejszenie wydatków związanych m.in. z zakupami dodatkowych materiałów i odzieży ochronnej potrzebnych do zwalczania choroby, wynagrodzeniami lekarzy, wypłatą odszkodowań za zabite zwierzęta.
- 3 603 tys. zł – nie wykorzystano z uwagi na mniejsze niż zgłoszono potrzeby związane z realizacją zasiłków okresowych.
- 1 734 tys. zł dotyczyło niewykorzystanych środków na finansowanie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Nadwyżka środków wynikała z niższych potrzeb niż zgłoszone w tym zakresie.

¹⁴ Pozycja 26, 27, 58, 69, 88.

¹⁵ Afrykański pomór świń.

- 1 600 tys. zł – dotyczyło Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020, do którego przystąpiła Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie. Wniosek został pozytywnie zaopiniowany w listopadzie 2019 r., a umowa na realizację projektu z instytucją pośredniczącą zostanie podpisana w 2020 r.
- 1 126,2 tys. zł – nie wykorzystano z uwagi na mniejsze niż zgłoszono potrzeby związane z realizacją programu rządowego „Posilek w szkole i w domu”.

Analiza dokumentacji wszystkich 16 decyzji w zakresie blokowania środków, które zostały wydane w grudniu 2019 r. wykazała, że dysponent części monitorował wykorzystanie środków dotacji. Decyzje te zostały wydane na podstawie analizy przeprowadzonej w miesiącu listopadzie, po uzyskaniu odpowiednich informacji z gmin.

W 2019 r. dysponent części nie dokonał, na podstawie art. 177 ufp, blokady wydatków zaplanowanych na realizację Programu rozwoju instytucji opieki na dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” 2019 (dalej: Program „Maluch+”) w łącznej kwocie 383,8 tys. zł. Przypadek ten został opisany w punkcie 1 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 378-389)

2.1.4. Zaplanowane w 2019 r. w części 85/28, wydatki na dotacje w kwocie 2 686 802,7 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 2 653 620,2 tys. zł (98,8%). Wydatki te były wyższe o 309 230,4 tys. zł (o 13,2%) od wykonanych w 2018 r.

Nie wykorzystano dotacji w kwocie 33 182,4 tys. zł, w tym m.in.:

- 12 520,7 tys. zł – w związku z niewypłaceniem świadczeń rodzinnych i wychowawczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasiłków stałych, głównie z powodu uchylenia bądź zmiany decyzji w związku ze zmianą sytuacji życiowej świadczeniobiorców, przekroczeniem przez nich kryterium dochodowego, a także z powodu mniejszej liczby wypłaconych świadczeń. Nie wykorzystano również środków w ramach programu „Za życiem”, z uwagi na nie dostarczenie zaświadczeń potwierdzających ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.
- 6 174 tys. zł – nie wykorzystano z powodu braku rozstrzygnięć postępowań prowadzonych na podstawie przepisów o koordynacji zabezpieczenia społecznego, niezpełnienia złożonych wniosków, wydania decyzji uchylających, w związku ze zmianą sytuacji życiowej, zmiany miejsca zamieszkania rodziny, wyjazdów członków rodziny za granicę oraz zwrotów nienależnie pobranych świadczeń.
- 3 443,1 tys. zł – z powodu mniejszej niż planowano liczby osób uprawnionych do skorzystania z programu „Dobry start”, braku uzupełnienia wniosków o niezbędne dokumenty.

(dowód: akta kontroli str. 390-758)

2.1.5. Suma kwot dotacji przekazanych jst była zgodna z kwotami ujętymi w ustawie budżetowej na 2019 r. Zgodnie z art. 128 ust. 2 ufp kwota dotacji na dofinansowanie zadań własnych: bieżących i inwestycyjnych nie przekroczyła 80% kosztów realizacji zadania, z wyjątkiem dotacji, do których zastosowanie miały odrębne przepisy. Zmian kwot dotacji na zadania zlecone i własne jst, dokonano w terminach określonych w art. 170 ust. 1 i 2 ufp.

(dowód: akta kontroli str. 1180-1201)

2.1.6. Stwierdzono, że 54 jednostki (jst, stowarzyszenia, osoby fizyczne) dokonały zwrotu niewykorzystanych środków dotacji w łącznej kwocie 102,2 tys. zł

z naruszeniem art. 168 ust. 1 ufp (zwrot po 31 stycznia 2019 r.) lub warunków umów. Zwrotów dokonano łącznie z odsetkami naliczonymi za te opóźnienia.

(dowód: akta kontroli str. 1179)

2.1.7. U dysponenta części 85/28 kontrolą objęto dotacje przekazane jst i podległym jednostkom na realizację 10 zadań na łączną kwotę 518 664,9 tys. zł, co stanowiło 19,5% tych wydatków. Zadania te dotyczyły m.in.: Programu „Rodzina 500+” realizowanego przez cztery jst (wykorzystano 256 024 tys. zł), refundowania przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie przewoźnikom kosztów stosowania ustawowych ulg w przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego oraz szacowania szkód łowieckich (42 672,1 tys. zł), zespołów ratownictwa medycznego¹⁶ (109 096 tys. zł), programów rządowych: „Wyprawka szkolna” i „Aktywna tablica” (12 827,5 tys. zł), „Posiłek w szkole i w domu” (10 705,30 tys. zł) oraz Programu rozwoju instytucji opieki na dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” 2019, realizowanego przez gminy i inne podmioty¹⁷ (2 838,47 tys. zł).

W wyniku badania dokumentacji ustalono m.in., że:

- Dokonano podziału pełnej kwoty środków dotacji na poszczególne jst, przy zachowaniu terminów, o których mowa w art. 143 ust. 1 oraz art. 148 ufp w zakresie przekazania informacji o kwotach dotacji.
- Dotacje przekazywano w terminach umożliwiających realizację zadań.
- Przed przekazaniem środków oceniano rzeczywiste zapotrzebowanie.
- Środki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, rozliczono oraz w części niewykorzystanej zwrócono na rachunek Urzędu.
- W przypadkach, do których miały zastosowanie przepisy wskazane w art. 128 ust. 2 ufp, tj. w zakresie Programów: „Wyprawka szkolna”, „Posiłek w szkole i w domu” „Maluch+” 2019 oraz części zadań z zakresu pomocy społecznej¹⁸, kwota dotacji nie przekraczała 80% kosztów realizacji zadania.
- W dwóch przypadkach w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”, jst zwróciły środki niewykorzystanej dotacji po terminie i nie wpłaciły odsetek od tych kwot¹⁹. W trakcie kontroli NIK, Kuratorium Oświaty, realizujące program na podstawie udzielonego przez Wojewodę pełnomocnictwa, wezwało pisemnie ww. jednostki do uregulowania odsetek. Kwoty zostały wpłacone w dniach 23 i 25 marca 2020 r.

W zbadanej próbie dokumentacji 13 umów dotyczących przyznania dotacji celowej w kwocie 2 519,6 tys. zł z Programu „Posiłek w szkole i w domu”, zgromadzonych w Centralnej Aplikacji Statystycznej (14% zawartych) stwierdzono, że do jednej umowy²⁰ (na kwotę 174,2 tys. zł) dołączono pismo przekazujące wniosek o jej zawarcie ze stosowną adnotacją skarbnika, a w pozostałych 12 przypadkach (umowy o dotację w kwocie 2 345,4 tys. zł) dokumentacja nie zawierała kontrasygnaty skarbnika gminy. Opis tej nieprawidłowości zamieszczono w punkcie 2 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 759-1178)

¹⁶ Dotacje udzielone na podstawie umów z 27 listopada 2018 r. oraz 25 lutego 2019 r. z Narodowym Funduszem Zdrowia Warmińsko-Mazurskim Oddziałem w zakresie sfinansowania działań zespołów ratownictwa medycznego, funkcjonowania Dyspozytorni Medycznej, stawek bazowych „dobogotowości” dla zespołów ratownictwa medycznego oraz na pokrycie wzrostu wynagrodzeń dla pielęgniarek i położnych realizujących świadczenia opieki zdrowotnej w jednostkach finansowanych z budżetu państwa przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

¹⁷ Osobom fizycznym, prawnym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, w tym uczelni i współpracujących z nimi podmiotów.

¹⁸ Rozdział 85203, 85219, 85230, 85295 (Program „Senior+”).

¹⁹ Kwoty odsetek wyniosły 14 i 13 zł.

²⁰ Dot. umowy nr PS-I.946.15.1.2019 r.

2.1.8. Zaplanowane w części 85/28 wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 2 006,7 tys. zł wykonano w 98,1% (1 969,5 tys. zł). Przeznaczono je głównie na: wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń (499,9 tys. zł), stypendia dla uczniów (426,8 tys. zł) oraz wydatki osobowe niezaliczone do uposażeń wypłacane żołnierzom i funkcjonariuszom (224,8 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 390)

2.1.9. W 2019 r. wydatki bieżące jednostek budżetowych w części 85/28 wyniosły 250 232,9 tys. zł (98,7% planu) i były wyższe o 12% od wydatków roku poprzedniego. Wykonane w tej grupie wydatki na wynagrodzenia wyniosły²¹ ogółem 136 245,4 tys. zł (99,5% planu) i były wyższe o 14 924,3 tys. zł (o 12,3%) od wykonanych w 2018 r. Największy wzrost wydatków na wynagrodzenia wystąpił w rozdziałach 75011 Urzędy wojewódzkie (o 4 092,9 tys. zł) oraz 85132 Inspekcja Sanitarna (o 3 982,3 tys. zł). Wynikał on głównie z podwyżek wynagrodzeń osobowych w 2019 r.

U dysponenta części sfinansowano podwyżki wynagrodzeń i uposażeń wraz z pochodnymi środkami z 10 pozycji rezerw celowych²² w kwocie 21 425,3 tys. zł. Środki te wykorzystano w kwocie 17 668,8 tys. zł i przeznaczono dla 6 529 osób pracujących w 71 jednostkach podległych.

W 2019 r. przeciętne zatrudnienie w części 85/28, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wyniosło 2 220 osób (niższe o 19 osób w porównaniu do 2018 r.), a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przeliczeniu na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 5 114,3 zł i w porównaniu do roku poprzedniego wzrosło o 598,9 zł (o 13,3%). W 2019 r. wydatki na wynagrodzenia bezosobowe wyniosły 16 231,2 tys. zł i były niższe od środków wydatkowanych, w tym zakresie w roku poprzednim o 8,0 tys. zł.

W Urzędzie (dysponent III stopnia) 106 osób (110 w 2018 r.) wykonywało zadania na podstawie umów zleceń, w tym 103 osoby wykonywały zadania podstawowe, a trzy pomocnicze²³. W wyniku zawarcia tych umów wydatkowano 560 tys. zł, w tym 523 tys. zł w związku z wykonywaniem zadań podstawowych, a 37 tys. zł pomocniczych.

(dowód: akta kontroli str. 390, 1202-1232)

2.1.10. Zaplanowane w części 85/28 wydatki majątkowe w kwocie 49 764,5 tys. zł zostały wykonane w kwocie 48 329 tys. zł. Najwyższe wydatki majątkowe wystąpiły w dziale 600 Transport i łączność (49,1% wydatków majątkowych) i dotyczyły głównie inwestycji drogowych, a także kontynuacji przebudowy telewizji dozorowej na Drogowym Przejściu Granicznym w Grzechotkach, a także budowy i wyposażenia budynku Straży Granicznej w Elblągu.

Największe niewykorzystanie środków na zadania inwestycyjne wystąpiło w dziale 852 Pomoc społeczna, rozdziałach 85295 Pozostała działalność (689,3 tys. zł) i 85203 Ośrodki wsparcia (235 tys. zł) oraz w dziale 855 Rodzina, rozdziale 85505 Tworzenie i funkcjonowanie żłobków (298,4 tys. zł).

Niewykorzystanie środków w dziale 852 wynikało przede wszystkim z rezygnacji jednego z powiatów z realizacji części inwestycji, z uwagi na zbyt wysoki koszt, uzyskania oszczędności w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień na roboty budowlane i dostawę wyposażenia, rezygnacji z realizacji Programu „Senior+” przez cztery jednostki. W dziale 855 nie wykorzystano środków z uwagi na rezygnację beneficjentów z realizacji zadań związanych z utworzeniem

²¹ Według kwartalnego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

²² Pozycja 8, 9, 12, 20, 26, 49, 65, 69, 73, 91.

²³ Zadania podstawowe wykonywane w komórkach merytorycznych, zadania pomocnicze w komórkach obsługowych (typu kadry, księgowość, administracja).

nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3, tj. m.in.: robót budowlanych, zakupów inwestycyjnych, zakupów pierwszego wyposażenia, prac remontowych (zagospodarowanie terenu, placów zabaw).

W 2019 r. w budżecie Wojewody dokonano zmian w planie wydatków majątkowych, a w przypadku przeniesień kwot powyżej 100 tys. zł lub wydatków na inwestycje budowlane uzyskano, wymaganą art. 171 ust. 3 i 4 ufp, zgodę Ministra Finansów.

Efekty rzeczowe poniesionych wydatków majątkowych dotyczyły m.in.:

- dofinansowania budowy, przebudowy, ochrony i zarządzania drogami wojewódzkimi,
- przebudowy drogi gminnej wraz z przebudową przepustu w miejscowości Nowa Wieś-Kamień Duży,
- zakupu 16 szt. samochodów służbowych dla powiatowych inspektoratów weterynarii do realizacji zadań inspekcji weterynaryjnej.

(dowód: akta kontroli str. 390,1233-1254)

2.1.11. Zobowiązania dysponenta części 85/28 na koniec 2019 r. wynosiły łącznie 12 178,3 tys. zł (wzrost o 827,6 tys. zł w porównaniu do 2018 r.). Wzrost ten dotyczył głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi.

Zobowiązania Urzędu (dysponent III stopnia) wynosiły 3 288,9 tys. zł. Zobowiązania dysponentów były niewymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 1255)

2.1.12. W 2019 r. dysponent III stopnia poniósł wydatki w kwocie 276,2 tys. zł z tytułu odsetek wynikających z dwóch wyroków sądowych w związku z odszkodowaniem z tytułu roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa.

(dowód: akta kontroli str. 57)

2.1.13. W 2019 r. dysponent części 85/28 prawidłowo i terminowo zrealizował wydatki przeniesione z 2018 r. w łącznej kwocie 628,9 tys. zł²⁴, stanowiącej 99,9% kwoty ujętej w planie²⁵. Środki przeznaczone na wykonanie klimatyzacji w budynku Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie (99 tys. zł), remont garaży w Komendzie Powiatowej PSP w Elku (349,9 tys. zł) oraz zakup robota do prac podwodnych przez Komendę Powiatową PSP w Giżycku (179,9 tys. zł). Powyższe prace oraz zakup sprzętu nastąpiły w lutym i marcu 2019 r. Środki w kwocie 0,2 tys. zł zostały zwrócone na rachunek Wojewody, który przekazał je do Ministerstwa Finansów w marcu 2019 r.

W 2019 r. u dysponenta części 85/28 nie wystąpiły wydatki niewygasające.

(dowód: akta kontroli str. 1256-1286)

2.1.14. Szczegółowym badaniem objęto realizację 133 wydatków Urzędu (dysponenta III stopnia) w kwocie 14 788,8 tys. zł (18,2% ogółu wydatków Urzędu). Próbę do badania wylosowano metodą monetarną²⁶ z zapisów konta 130 Rachunek bieżący, po wyłączeniu wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi oraz zapisów o wartości mniejszej niż 500 zł. Badanie wykazało m.in., że: wydatków dokonano zgodnie z planem finansowym na realizację zadań Urzędu. Nie stwierdzono także wydatków niecelowych oraz niegospodarnych poza jednym przypadkiem, tj. wydatkowania kwoty 1,1 tys. zł na usługę gastronomiczną i hotelarską dla uczestników szkolenia pracowników ds. obronnych podmiotów

²⁴ Zaplanowanych w dziale 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, rozdziałach: 75410 Komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej, 75411 Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej.

²⁵ Stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2018 nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. poz. 2346).

²⁶ Z prawdopodobieństwem wylosowania proporcjonalnym do wartości wydatku.

lecniczych województwa warmińsko-mazurskiego, którzy faktycznie z niego nie skorzystali. Opis tej nieprawidłowości zamieszczono w punkcie 4 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 1287-1363)

2.1.15. W ramach realizacji obowiązku wynikającego z art. 13a ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²⁷ (dalej: ustawa pzp), sporządzono i zamieszczono na stronie internetowej Urzędu plan²⁸ 15 postępowań o udzielenie zamówień publicznych, jakie zaplanowano przeprowadzić w 2019 r.²⁹ Plan ten zawierał w szczególności informacje dotyczące: przedmiotu i rodzaju zamówień, przewidywanego terminu wszczęcia postępowań oraz trybu ich udzielenia, jak również orientacyjnej wartości tych zamówień. Zgodnie z art. 98 ustawy pzp roczne sprawozdanie o zamówieniach udzielonych w 2019 r. przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w terminie do dnia 1 marca 2020 r. Zakres informacji zawartych w sprawozdaniu, jego wzór oraz sposób przekazania odpowiadał wymogom rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania³⁰.

Badanie dokumentacji dotyczącej czterech zamówień publicznych na kwotę 16 703,8 tys. zł³¹ (68,7% udzielonych zamówień)³² wykazało, że udzielono ich na zasadach określonych w ustawie pzp.

Badanie czterech zamówień na kwotę 129,3 tys. zł, wyłączonych z obowiązku stosowania ustawy pzp wykazało, że:

- w dwóch przypadkach (zamówienia na kwotę 62 tys. zł) dokonano zakupów zgodnie z procedurą określoną w załączniku do zarządzenia Nr 22 Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie z dnia 10 września 2018 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielania zamówień publicznych w Warmińsko-Mazurskim Urzędzie Wojewódzkim (dalej: Regulamin),
- przy realizacji dwóch zamówień na kwotę 67,3 tys. zł stwierdzono, że nie w pełni przestrzegano obowiązki wynikające z ww. Regulaminu oraz Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych (dalej: Instrukcja), stanowiącej załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 313 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 22 października 2015 r. w sprawie polityki rachunkowości oraz obiegu dokumentów księgowych w Warmińsko-Mazurskim Urzędzie Wojewódzkim w Olsztynie (opisano to w pkt 6, 7 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(dowód: akta kontroli str. 1364-1761)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niedokonanie blokady wydatków zaplanowanych na realizację Programu

²⁷ Dz.U. z 2018 r.poz.1986, ze zm.

²⁸ Podpisany przez zastępcę Dyrektora Wydziału Obsługi Urzędu z upoważnienia Dyrektora Generalnego Urzędu i zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu w dniu 18 marca 2019 r.

²⁹ W tym 10 prowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego, trzy w trybie zapytania o cenę i dwa na zasadach określonych w art. 138o ust. 2-4 ustawy pzp.

³⁰ Dz. U. poz. 2038.

³¹ Łączna kwota udzielonych zamówień wraz z trzema umowami zawartymi na okres realizacji wybiegający poza 2019 r.

³² Dotyczyło to następujących zamówień: „Budowa budynku Straży Granicznej na Morskim Przejściu Granicznym w Elblągu (przetarg nieograniczony), „Dostarczanie energii cieplnej do budynku Delegatury Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Elblągu przy ul. Wojska Polskiego 1” (zamówienie z wolnej ręki), „Sukcesywne dostarczenie materiałów eksploatacyjnych do urządzeń biurowych na potrzeby Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie” (postępowanie w trybie zapytania o cenę) i „Świadczenie usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym na potrzeby Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Olsztynie, Delegatur Urzędu w Elblągu i Elku oraz przejść granicznych” (postępowanie prowadzone na zasadach określonych w art. 138o ust. 2-4 ustawy pzp.

„Maluch+” w łącznej kwocie 383,8 tys. zł, pomimo zaistnienia przesłanek z art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp.

Kwota ta dotyczyła wydatków z rozdziałów: 85505 Tworzenie i funkcjonowanie żłobków oraz 85506 Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych, które miały zostać sfinansowane ze środków pochodzących z poz. 58 rezerwy celowej budżetu państwa na 2019 r. z przeznaczeniem dla podmiotów niegminnych realizujących zadania z ww. programu. Należy wskazać, że już w lipcu 2019 r. Wydział Polityki Społecznej dysponował wiedzą, że środki z dotacji nie zostaną wydatkowane, bowiem wnioskodawcy nie podpisali umów na realizację zadań objętych dofinansowaniem.

Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej wyjaśnił, iż Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej było na bieżąco (w okresie od sierpnia do listopada 2019 r.) informowane o stanie zawartych umów w ramach realizacji Programu „Maluch+”. Wyjaśnił, też że ostateczne kwoty do blokady, ustalone były przez pracowników Wydziału do ostatnich dni grudnia. Wyliczone były na podstawie weryfikacji potrzeb gmin i podmiotów, w tym złożonych przez nich wniosków, korekt, przy uwzględnieniu informacji o faktycznym wykorzystaniu środków przyznanych.

W dniu 23 grudnia 2019 r. Wydział Polityki Społecznej zwrócił się do Wydziału Finansów i Kontroli (dalej: WFiK) z pismem o dokonanie blokady środków, które nie zostaną wykorzystane do końca roku, w tym w rozdziałach dotyczących zadań realizowanych w ramach Programu „Maluch+”. W odpowiedzi na ww. pismo, Dyrektor WFiK poinformował Wydział Polityki Społecznej, iż bezzasadne jest złożenie wniosku, z uwagi m.in. na krótki czas oraz na fakt, że dokonanie blokady tych środków wymagałoby wprowadzenia do systemu TREZOR około 30 takich wniosków.

Z dokumentów dotyczących wydatkowania środków z rezerwy celowej na realizację Programu „Maluch+” wynika jednoznacznie, że dysponent już 18 lipca 2019 r.³³ posiadał wiedzę o nierozdysponowaniu środków, a kwota tych środków była zgodna z kwotą wskazaną we wniosku z 23 grudnia 2019 r.

(dowód: akta kontroli str. 177-221, 879-881)

2. W przypadku 12 umów o przyznanie dotacji dla jst w kwocie 2 345,4 tys. zł na realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu” Urząd nie wymagał udokumentowania kontrasygnaty skarbnika pomimo, że umowy te zawierały zobowiązanie przeznaczenia na dotowany cel określonych środków własnych. W wyniku tego w Urzędzie nie wiadomo, czy umowy te były skuteczne.

Stosownie do art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym³⁴, jeżeli czynność prawna powoduje (lub nawet gdy tylko może spowodować) powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.

Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej wyjaśnił, iż zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, oświadczenie woli w imieniu gminy w zakresie zarządu mieniem składa jednoosobowo wójt albo działający na podstawie jego upoważnienia zastępca wójta samodzielnie albo wraz z inną upoważnioną przez wójta osobą. W przypadku umów o dotację, gmina nie zaciąga zobowiązań a jest beneficjentem środków z budżetu państwa na realizację zadań. Ponadto w przypadku Programu „Posiłek w szkole i w domu” zgodnie z art. 17 ust. 1

³³ Data przekazania pisma PS – I.3146.2.27.2019 przedstawiającego harmonogram przekazywania dotacji z rezerwy celowej nierozdysponowane były środki na kwotę 110,2 tys. zł. a jeden z beneficjentów 26 czerwca 2019 r. poinformował o rezygnacji z dotacji na kwotę 270,4 tys. zł.

³⁴ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 506).

pkt 3 i pkt. 14 ustawy o pomocy społecznej³⁵ zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym i dożywianie dzieci jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Wobec powyższego, gmina jest beneficjentem dotacji z budżetu państwa, uzupełniającej budżet gminy na realizację zadania własnego o charakterze obowiązkowym, przyjmując dotację, gmina nie zaciąga wobec Wojewody zobowiązań finansowych, zatem nie mają tu zastosowania przepisy art. 46 ust. 3-4 ustawy o samorządzie gminnym.

NIK nie podziela stanowiska Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej, bowiem – zgodnie z postanowieniami umów – gminy, przyjmując dotację, jednoznacznie zobowiązywały się do zapewnienia wkładu własnego w wysokości nie mniejszej niż 20 % przewidywanego kosztu dofinansowanego zadania.

(dowód: akta kontroli str. 884-913, 954-981)

3. W przypadku szkolenia pracowników ds. obronnych podmiotów leczniczych województwa warmińsko-mazurskiego nie wywiązano się z obowiązku wynikającego z § 10 ust. 1 Instrukcji, według którego należy ustalić zgodność danych wynikających z dowodu księgowego (stanowiącego podstawę dokonanej wypłaty) ze stanem faktycznym, aby stwierdzić, że dana operacja faktycznie wystąpiła i że została przeprowadzona prawidłowo.

Pracownik Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu wyjaśnił, że nie zweryfikował zasadności płatności całkowitej kwoty zamówienia, tj. 17,4 tys. zł, gdyż nie wiedział, że powinien zweryfikować zgłoszone potrzeby z faktyczną liczbą uczestników szkolenia, wynikającą z listy obecności.

Zdaniem NIK nieustalenie zgodności danych wynikających z dowodu księgowego ze stanem faktycznym może skutkować niegospodarnością w wydatkowaniu środków publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 1625-1735)

4. Nie wystąpiono o zwrot nadpłaty w podatku od nieruchomości w wysokości 38,4 tys. zł w celu niezwłocznego przekazania jej na dochody budżetu państwa.

Stwierdzono bowiem, że Urząd, po otrzymaniu w 2019 r. decyzji Burmistrza Gołdapi³⁶ stwierdzającej nadpłatę w podatku od nieruchomości za 2016 r. w kwocie 38,4 tys. zł, nie podjął działań zmierzających do jej odzyskania w celu niezwłocznego odprowadzenia do budżetu państwa. Nadpłata ta została zaliczona na pokrycie bieżących zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości na Drogowym Przejściu Granicznym w Gołdapi. Zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych³⁷, uzyskane przez państwowe jednostki budżetowe zwroty wydatków dokonanych w poprzednich latach budżetowych stanowią dochody budżetu państwa.

Główny księgowy dysponenta III stopnia wyjaśnił, iż zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa³⁸ kwota nadpłaty została zaliczona na poczet bieżącego zobowiązania podatkowego.

W przypadku braku postanowienia o zaliczeniu nadpłaty na poczet zaległości podatkowych oraz bieżących zobowiązań, a także niewnioskowania o zaliczenie jej w całości lub w części na poczet przyszłych zobowiązań, Urząd powinien był wystąpić o zwrot nadpłaty, celem niezwłocznego przekazania jej na dochody budżetu państwa, zgodnie z art. 11 ufp.

(dowód: akta kontroli str. 1300-1333)

³⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.).

³⁶ Decyzja z dnia 2 maja 2019 r. znak FB.3120.8.1.2017.

³⁷ Dz. U. z 2019 r., poz. 1718.

³⁸ Tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 900 ze zm.

5. W dokumentacji dotyczącej zamówienia (wyłączonego z obowiązku stosowania ustawy pzp) na dostawę ciągnika rolniczego stwierdzono brak na egzemplarzu umowy podpisanym przez zamawiającego i dostawcę parafy radcy prawnego, co było niezgodne z § 22 ust. 2 Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych.

Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu, który umowę podpisał wyjaśnił, że w aktach sprawy są dwa egzemplarze umowy, jeden z podpisami zamawiającego i wykonawcy, a drugi opatrzony podpisami wymaganymi przez § 22 ust. 2 Instrukcji. Jego zdaniem „zapisy ww. punktu nie precyzują, że podpisy wykonawcy, zamawiającego, jak i radcy prawnego, pracownika ds. zamówień publicznych, głównego księgowego dysponenta III stopnia muszą znajdować się na jednym egzemplarzu”

NIK nie podziela tego stanowiska, gdyż z zapisu § 22 ust. 2 Instrukcji jednoznacznie wynika, że parafa radcy prawnego winna być złożona na umowie podpisanej przez strony. Znajdujący się natomiast w aktach egzemplarz z podpisami radcy prawnego, pracownika ds. zamówień publicznych i głównego księgowego dysponenta III stopnia, bez podpisów stron, mógł stanowić jedynie projekt umowy.

(dowód: akta kontroli str.1586-1624, 1709-1711, 1736-1761)

6. Zastosowano niewłaściwy tryb wyboru wykonawcy usługi restauracyjnej i hotelarskiej dla uczestników szkolenia pracowników ds. obronnych podmiotów leczniczych województwa warmińsko-mazurskiego, przez co naruszono zasady postępowania określone w Regulaminie. Zlecono bowiem świadczenie na rzecz Kompleksu Recepcyjno-Wypoczynkowego w Łańsku bez zastosowania trybu konkurencyjnego. Zgodnie bowiem z § 4 ust. 9 Regulaminu, takie postępowanie było możliwe tylko w sytuacji, gdy z przyczyn organizacyjnych, technicznych lub wynikających ze specyfiki zamówienia może być ono wykonane tylko przez jednego wykonawcę. Taką okoliczność należało uzasadnić w notatce służbowej. Ustalenia kontroli NIK wykazały natomiast, że w „Notatce służbowej z analizy rynku przeprowadzonej w celu wyboru wykonawcy zamówienia” brak było uzasadnienia, że Kompleks Recepcyjno-Wypoczynkowy w Łańsku to jedyny wykonawca, który może zrealizować to konkretne zamówienie. Uzasadnieniem był natomiast fakt, że Kompleks Recepcyjno-Wypoczynkowy w Łańsku znajduje się w zarządzie Centrum Obsługi Administracji Rządowej, które jest instytucją gospodarki budżetowej, powołaną przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego wyjaśnił, że decydujące znaczenie miał fakt, iż obiekt szkoleniowy stanowi mienie Skarbu Państwa, a w takiej sytuacji zlecenie realizacji zamówienia uznać należy za przyczynę organizacyjną wykonania zamówienia tylko przez jednego wykonawcę.

NIK nie podziela tego stanowiska, gdyż z ustaleń kontroli wynika, że nie dokonano obowiązku rozpoznania rynku i nie uzasadniono, że zamawiana usługę mógł wykonać tylko ten Wykonawca, któremu ją zlecono.

(dowód: akta kontroli str. 1625-1735)

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetu środków europejskich zrealizowane w 2019 r. przez dysponenta części 85/28 wyniosły 5 260,2 tys. zł (98,8% planowanych³⁹) i były niższe o 3 978,1 tys. zł od poniesionych w 2018 r. Środki te zostały wydatkowane w ramach

³⁹ W ustawie budżetowej na 2019 r. przyjęto kwotę 1 324,0 tys. zł, którą zwiększono do kwoty 5 326,6 tys. zł.

Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 na realizację przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie trzech projektów: „Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych” (101,8 tys. zł), „Usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym – etap I” (1 042,1 tys. zł) oraz „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV” (4 116,3 tys. zł). W 2019 r. ze środków ww. programu zakupiono sześć samochodów ratowniczych oraz dwa zestawy do oświetlenia terenu akcji z agregatem prądowym, które przekazane zostały do sześciu komend PSP województwa warmińsko-mazurskiego.

(dowód: akta kontroli str. 1762)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.3 Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Opis stanu
faktycznego

Badanie zaplanowanych na 2019 r. celów i wartości mierników, przeprowadzone na próbie pięciu zadań i wszystkich podzadań⁴⁰ wykazało, że cele zostały osiągnięte. Odchylenia w realizacji zaplanowanych wartości mierników, a w szczególności wykonanie miernika poniżej planowanej wartości w ośmiu podzadaniach i jedenastu działaniach⁴¹ oraz wykonania wartości miernika ponad ustalony plan w przypadku dwóch podzadań i jedenastu działań⁴², wynikały z czynników niezależnych od jednostek realizujących, jak również ze zmiany obowiązujących przepisów prawa.

Wykonanie mierników na niższym poziomie od zakładanego dotyczyło m.in.:

- liczby zdarzeń z udziałem jednostek ochrony przeciwpożarowej, reagujących zależnie od warunków meteorologicznych, lokalizacyjnych i czasowych (87,9% wartości planowanej),
- liczby przeprowadzonych kontroli w szkołach i placówkach nadzorowanych, przy zmniejszonej liczbie wizytatorów Kuratorium Oświaty, realizujących zadania z zakresu kontroli doraźnych i ewaluacji oraz okresie strajku w szkołach i placówkach oświatowych (85,0%),
- liczby nauczycieli, którzy skorzystali z różnych form doskonalenia i doksztalcania zawodowego, z uwagi na fakt, iż rozporządzenie MEN dotyczące placówek doskonalenia nauczycieli na podstawie którego dokonano naboru oraz zatrudniono nowych doradców metodycznych weszło w życie 7 czerwca 2019 r. (27,9%),
- liczby wypłaconych świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych, co wynikało z mniejszej liczby osób kwalifikujących się do otrzymywania przedmiotowych świadczeń oraz braku przewidywanych przez gminy decyzji ws. koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych, przyznających świadczenia (97,2%),
- liczby osób, które zwróciły się o przyznanie świadczenia 500+, co wynikało ze zmiany ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zgodnie z którą od

⁴⁰ W szczególności dotyczyło to następujących zadań: 2.3. Systemy ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa oraz ochrona ludności, 3.1. Oświata i wychowanie, 12.1. System ochrony środowiska i informacje o środowisku, 12.3. Ochrona powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz 13.4. Wspieranie rodziny. Zadania te objęły 14 podzadań i 29 działań.

⁴¹ 2.3.1.2.; 2.3.1.5.; 2.3.3.1.; 3.1.1.; 3.1.1.2.; 3.1.2.; 3.1.2.11 (liczba młodocianych, na których kształcenia pracodawcy otrzymują dofinansowanie-w os; 3.1.3; 3.1.3.1. (liczba wydanych decyzji uzyskania bądź odmowy nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego; 3.1.3.2; 3.1.5; 3.1.6; 3.1.6.4. (liczba uczniów biorących udział w różnych formach wypoczynku; 12.1.3; 12.3.1.; 12.3.1.2. (liczba opracowanych lub zaktualizowanych dla województwa programów ochrony powietrza); 13.4.1.(liczba jednostek skontrolowanych w danym roku w stosunku do liczby jednostek podlegających kontroli); 13.4.1.5 i 13.4.1.6.

⁴² 2.3.1.2 (stosunek liczby zdarzeń dużych i średnich do ogólnej liczby zdarzeń z udziałem jednostek KRSG); 2.3.1.3; 3.1.2.2; 3.1.2.10; 3.1.5.1.; 3.1.5.2.; 3.1.6; 3.1.6.4.(liczba skontrolowanych zorganizowanych wypoczynków dzieci i młodzieży); 3.1.7; 3.1.7.3.; 12.1.3.2; 13.4.1.1 i 13.4.1.4.

1 lipca 2019 r. świadczenie przysługuje na każde dziecko niezależnie od dochodu (96,7%).

Wykonanie mierników na wyższym poziomie od zakładanego dotyczyło m.in.:

- podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz stanu wykształcenia funkcjonariuszy i pracowników PSP, wynikające z konieczności zintensyfikowania szkoleń w 2019 r. (151,1% wartości założonej),
- liczby wydawanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne orzeczeń w stosunku do roku ubiegłego, stąd większej liczby złożonych i rozpatrzonych wniosków o uchylenie orzeczenia (111,0%),
- liczby zawiadomień do Kuratorium Oświaty o nieprawidłowościach w organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży, co skutkowało większą liczbą kontroli doraźnych w roku 2019 (111,8%),
- liczby kontroli przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska oraz stwierdzanych nieprawidłowości z zakresu gospodarki odpadami, emisji hałasu do środowiska oraz zanieczyszczeń do powietrza (109,3%),
- rozpatrywania spraw zaległych w sprawach dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przejętych od Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, a także wzrost wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, kierowanych w wyniku nowelizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (116,9%).

Realizując zadania określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 września 2010 r.⁴³ opracowano „Plan działania oraz zbiorczy rejestr ryzyk Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w 2019 r.”, który zawierał funkcje, cele i działania wyodrębnione w budżecie zadaniowym dla jego poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych oraz przypisane im mierniki określające stopień realizacji celów, wraz z ich planowanymi wartościami. W Planie zawarto również zbiorczy rejestr ryzyk, który zawierał ich identyfikację, analizę i zarządzanie ryzykiem. W „Sprawozdaniu z wykonaniu planu działania oraz informacji o poziomie zidentyfikowanych uprzednio ryzyk Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w 2019 r.” zawarto natomiast zestawienie celów, przypisane mierniki określające stopień ich realizacji, wraz z ich planowanymi i osiągniętymi wartościami, a także informacje o poziomie zidentyfikowanych uprzednio ryzyk oraz wdrożonych działań, podjętych w celu ich minimalizacji.

(dowód: akta kontroli str.1763-1861)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.4. Realizacja działań nadzorczych

Opis stanu
faktycznego

2.4.1 W 2019 r. Wojewoda, jako dysponent części 85/28, sprawował określoną w art. 175 ust. 1 i 2 ufp nadzór i kontrolę nad podległymi jednostkami poprzez merytoryczne komórki organizacyjne Urzędu, które m.in.:

- Dokonywały, na podstawie danych otrzymywanych od jst, analiz zapotrzebowania na dotacje przed uruchomieniem środków oraz okresowych analiz efektywności ich wydatkowania.
- Sporządzały kwartalne analizy wykorzystania dotacji celowych na zadania zlecone jst, zawierające m.in. dane dotyczące wysokości planowanych dotacji, kwot przekazanych i wydatkowanych (w ramach analiz stwierdzono m.in., że wykorzystanie przekazanych środków w większości rozdziałów kształtowało

⁴³ W sprawie planu działalności i sprawozdania z jego wykonania (Dz. U. Nr 187, poz. 1254).

się na właściwym poziomie, zbliżonym do wskaźnika wynikającego z upływu czasu).

- Przeprowadziły 14 kontroli w zakresie prawidłowości i terminowości pobierania dochodów.
- Przeprowadziły kontrolę prawidłowości wykorzystania dotacji celowych oraz realizacji dotowanych zadań w 90 jednostkach. Kontrole te dotyczyły głównie dotacji przekazanych w 2018 r. Natomiast prawidłowość wykorzystania dotacji za 2019 r. sprawdzana była przez wydziały merytoryczne Urzędu na podstawie przedkładanych rozliczeń przez jst.
- Przeprowadziły kontrole planowania, realizacji oraz sprawozdawczości budżetu w układzie zadaniowym w: Wojewódzkim Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w Olsztynie. W wyniku tej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i nie wydano zaleceń.

(dowód: akta kontroli str. 1862-1896)

2.4.2. W wyniku przeprowadzonych trzech zadań audytowych oraz trzech czynności sprawdzających w roku sprawozdawczym, audytorzy Urzędu wydali 13 zaleceń oraz zaproponowali trzy usprawnienia. Wszystkie te działania nie dotyczyły wykonania budżetu 2019 r.

(dowód: akta kontroli str. 1897-1905)

2.4.3. W wystąpieniu pokontrolnym z 17 kwietnia 2019 r. NIK wniosowała do Wojewody o terminowe przekazywanie dokumentów księgowych do WFiK, parafowanie przez radcę prawnego zawieranych przez dysponenta III stopnia umów dotyczących zamówień publicznych, rzetelne wywiązywanie się z obowiązku określonego w Regulaminie Urzędu, poprzez dołączanie do notatek z analizy rynku potencjalnych wykonawców, kierowanych do nich zapytań oraz dowodów ich przekazania.

Przeprowadzone w toku kontroli badanie próby wydatków i badanie próby zamówień wyłączonych ze stosowania ustawy pzp, wykazało, że Urząd zasadniczo zrealizował wnioski pokontrolne z kontroli „Wykonania budżetu państwa w 2018 r.” Stwierdzono, że tylko w jednym przypadku umowa zawarta przez dysponenta III stopnia nie zawierała parafy radcy prawnego.

(dowód: akta kontroli str. 1287-1761)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2019 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego wydatkowania środków publicznych. Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na niedokonaniu blokady wydatków, niewystąpieniu o zwrot nadpłaty w podatku od nieruchomości w celu przekazania jej na dochody budżetu państwa oraz na nieprzestrzeganiu wewnętrznych uregulowań w zakresie udzielania zamówień publicznych wyłączonych ze stosowania ustawy pzp.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

3.1 Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych rocznych sprawozdań za 2019 r. przez dysponenta części 85/28 oraz sprawozdań jednostkowych dysponenta III stopnia:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem 2017 r. (Rb-28 NW),
- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/28 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym.

(dowód: akta kontroli str.1763-1775, 1788-1861, 1906-2008)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę roczne sprawozdania budżetowe za 2019 r. oraz w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. Sprawozdania sporządzono terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a dane w nich zawarte odpowiadały zapisom ewidencji księgowej.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	1. Nieprzestrzeganie zasad Instrukcji w zakresie parafowania przez radcę prawnego egzemplarzy umów, zawierających podpisy stron stwarza ryzyko zawarcia umowy o niewłaściwej treści. 2. Wszystkie dowody księgowe wymagają rzetelnej kontroli pod względem merytorycznym. Nierzetelne jej przeprowadzenie może bowiem skutkować niegospodarnością w wydatkowaniu środków publicznych.
Wnioski	1. Podjęcie działań w celu dokonywania na bieżąco blokad planowanych wydatków w przypadku stwierdzenia posiadania środków w nadmiernej wysokości.

2. Podjęcie działań zapewniających pełną informację o skuteczności zawieranych z gminami umów, w których podejmują one zobowiązania, poprzez wymaganie udokumentowania kontrasygnaty skarbnika.
3. Rzetelne wywiązywanie się z obowiązków określonych w Regulaminie, w zakresie stosowania właściwego trybu wyboru wykonawcy.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Najwyższa Izba Kontroli informuje, że wystąpienia pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. stanowią podstawę sporządzenia *Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 r.*, której terminowe przedłożenie jest obowiązkiem Najwyższej Izby Kontroli określonym w art. 226 ust. 2 Konstytucji. Realizacja ustrojowego obowiązku Najwyższej Izby Kontroli w stosunku do Sejmu, umożliwiająca dochowanie przez Sejm terminu określonego w art. 226 ust. 2 Konstytucji, stanowi realizację ważnego interesu społecznego. Wobec powyższego, na podstawie art. 15 zzs ust. 4 pkt 2 w zw. z ust. 1 pkt 10 i ust. 7 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁴⁴, organ kontrolowany zobowiązany jest w terminie określonym w art. 54 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnieść zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego albo poinformować w tym terminie o niewniesieniu zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, 17 kwietnia 2020 r.

Kontrolerzy

Izabela Kowalska

Główny specjalista kontroli
państwowej

/-/

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Olsztynie

Dyrektor

Piotr Górny

/-/

.....
podpis

⁴⁴ Dz.U. poz.374, 567 i 568.

Janusz Dobek
Główny specjalista kontroli
państwowej
/-/

.....
podpis

Agnieszka Kielbik
Starszy inspektor kontroli
państwowej
/-/

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
Dyrektor
Piotr Górny

.....
podpis